

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
проф. О. Власенко

« 02 » 06 20 21 р.

ПРОГРАМА ВСТУПУ
до аспірантури з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
з іноземної мови

галузь знань 22 Охорона здоров'я, 09 Біологія
(шифр і назва галузі знань)

Вінниця

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д.п.н., доц. Дудікова Л.В.,
к.п.н., доц. Феррі А.С.,
к.п.н., доц. Марлова І.І.,
к.п.н., доц. Кондратюк А.Л.

Обговорено на засіданні кафедри іноземних мов з курсом латинської мови та медичної термінології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова та рекомендовано до затвердження на центральній методичній раді / науковій комісії 21 квітня 2021 року, протокол № 9.

Обговорено на засіданні кафедри українознавства Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова та рекомендовано до затвердження на центральній методичній раді / науковій комісії «22» квітня 2021 року, протокол № 8

Схвалено на центральній методичній раді / науковій комісії та рекомендовано до затвердження вченою радою 19.04.21, протокол № 7

Затверджено вченою радою Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова

31.05.21, протокол № 11

Вчений секретар

(підпис)

Серебреннікова О. А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови розроблена відповідно до Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 року № 309 (зі змінами).

Програма **призначена** для осіб, які вступають до аспірантури Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова і володіють іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмами, розробленими кафедрою іноземних мов ВНМУ імені М.І.Пирогова відповідно до національних стандартів вивчення іноземних мов у вищій школі, що узгоджені з міжнародними стандартами у світлі рекомендацій Болонського процесу.

Вступний іспит до аспірантури з іноземної мови професійного спрямування **визначає рівень** знань іноземної мови професійного спрямування та перевіряє комунікативну компетенцію, володіння словниковим запасом та граматичними структурами відповідно до вимог програми (відповідає рівню **B2** за стандартами Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).

1. Мета та завдання вступного іспиту до аспірантури з іноземних мов

Вступний іспит з іноземних мов (англійської, німецької, французької) до аспірантури має на **меті** визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування навчання іноземній мові в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України в європейський та світовий освітній простір і потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації. Програма вступного іспиту до аспірантури з іноземних мов засвідчує перехід від навчання володінню іноземною мовою до використання її як засобу отримання та обміну необхідною інформацією.

На вступному іспиті до аспірантури кандидати повинні продемонструвати високий рівень сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій.

Функціональна компетенція включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати і проводити презентації та семінари.

Мовна компетенція передбачає володіння кандидатом орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови.

Мовленнєва компетенція охоплює вміння сприймати і відтворювати інформацію.

2. Вимоги до навичок та вмінь в мовленнєвій діяльності

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння.

До рецептивних умінь належить **аудіювання** та **читання**.

Вступник до аспірантури повинен **вміти**:

Аудіювання	- розуміти запитання екзаменаторів; - розуміти короткі висловлення й коментарі екзаменаторів; - розуміти основний зміст і деталі нормативного живого або записаного усного мовлення на теми, які зустрічаються у суспільному, академічному або професійному житті; - розуміти текст лекцій, доповідей та інших форм академічної/ професійної презентації.
Читання	– виконувати різні види робіт з оригінальною літературою відповідно до завдань кафедри іноземних мов та залежно від поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;

	– читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру; – володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим); – читати без словника із швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину; – читати за допомогою галузевого словника із швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину; – робити висновки на основі переробки отриманої інформації.
--	---

До продуктивних умінь належать **говоріння та письмо, переклад.**

Під час **говоріння** (монологічне мовлення та діалогічне мовлення) та під час виконання **перекладу** матеріалу вступник до аспірантури повинен **вміти:**

Говоріння	<i>У формі монологічного мовлення:</i> – представляти себе; – володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування; – володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо); – проводити презентації; – робити коротке непідготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором; – виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями. <i>У формі діалогічного мовлення:</i> – починати бесіду, вести та завершувати її; – вести бесіду, демонструючи елементи пояснення,
-----------	--

	висловлення власної думки т.ін. – уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія / диспут у ході семінарів, конференцій тощо). – фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування.
Письмо	- писати чіткі зв'язні тексти на запропоновані теми; - узагальнювати й оцінювати інформацію та аргументи з різних джерел; писати анотації; - писати тези, статті, доповіді, дотримуючись стилю відповідного жанру; - фіксувати потрібну інформацію під час спілкування/ аудіювання.
Переклад	– працювати з двомовним та одномовним словниками; – вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти; – давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

3. Характер навчального мовного матеріалу

Правила читання

Для розвитку навичок і умінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоепії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст.

Вступник до аспірантури повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм і основними інтонаційними контурами.

Граматичний мінімум охоплює знання таких тем:

Навчальний матеріал з англійської мови

1) Структура речення в англійській мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питальних речень.

2) Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові дієслова.

3) Спосіб (дійсний, умовний, наказовий).

4) Система часів. Активний і пасивний стан. Особливості використання і перекладу пасивного стану.

5) Узгодження часів.

6) Умовний спосіб. Емфатичні конструкції.

7) Функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would.

8) Функції дієслів із закінченням – ing, – ed.

9) Іменник. Утворення множини. Присвійний відмінок.

10) Артикль.

11) Займенник (загальні відмінності). Особові, присвійні, вказівні займенники. Неозначені займенники some, any і заперечний займенник no. Кількісні займенники many, any, few. Неозначно-особовий займенник one. Три функції one. Підсилювальні і зворотні займенники.

12) Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.

13) Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.

14) Ознаки підрядних речень: додаткових, означальних, умовних; ознаки сполучникового і безсполучникового підпорядкування.

15) Безособові форми дієслова. Дієприкметник I, II, функції та способи перекладу. Інфінітив, функції та способи перекладу. Герундій, функції та способи перекладу.

16) Модальні дієслова та їх еквіваленти.

17) Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови наукової літератури та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Навчальний матеріал з німецької мови

- 1) Часові форми дієслова. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Керування дієслів.
- 2) Пасивний спосіб. Модальні дієслова з інфінітив пасив. Результативний пасив.
- 3) Відмінювання артиклів (означеного та неозначеного) та іменників. Множина іменників.
- 4) Прийменники з давальним відмінком. Прийменники із знахідним відмінком. Прийменники, що вимагають давальний і знахідний відмінок. Прийменники з родовим відмінком.
- 5) Займенники (особові, присвійні, вказівні). Вказівні займенники у функції заміни іменників.
- 6) Способи вираження заперечення у німецькій мові.
- 7) Залежний інфінітив. Інфінітивні групи як члени речення. Сполучення додатку у знахідному відмінку з інфінітивом.
- 8) Дієприкметник I та II. Означення, виражене дієприкметником. Поширене означення. Дієприкметник у функціях означення та обставини.
- 9) Відокремлені дієприкметникові звороти.
- 10) Порядок слів у різних видах речень (просте розповідне, питальне, спонукальне). Складнопідрядне речення. Складносурядні речення. Сурядні сполучники, які впливають на порядок слів та які не впливають на порядок слів у реченні. Парні сполучники.
- 11) Речення з підрядними означальними. Відмінювання відносних займенників.
- 12) Додаткові підрядні речення. Речення з підрядними причини. Введення логічних зв'язків.

- 13) Інфінітивні групи. Речення з підрядними мети та способу дії.
- 14) Речення з підрядними умовними.
- 15) Розділовий родовий відмінок.
- 16) Прикметник та типи його відмінювання. Ступені порівняння.
- 17) Займенникові прислівники.
- 18) Вираження значення можливості та повинності за допомогою конструкцій **haben** та інфінітив і **sein** та інфінітив.
- 19) Речення з підрядними часу та мети. Подвійні прийменники та прийменники з підсиленням.
- 20) Наказовий спосіб.
- 21) Модальні дієслова, складні форми модальних дієслів.
- 22) Спосіб вираження зв'язку з попереднім та наступним висловлюванням.
- 23) Кон'юktiv в самостійних реченнях.
- 24) Кон'юktiv в умовних реченнях. Допустові речення. Модальні слова.
- 25) Лексичні, граматичні та стилістичні особливості перекладу науково-технічної літератури.

Навчальний матеріал з французької мови

- 1) Іменник. Особливості французьких іменників. Рід. Число.
- 2) Прикметник. Особливості французьких прикметників. Конструкції, що замінюють прикметники. Рід. Число. Ступені порівняння. Місце прикметника-епітета.
- 3) Артикль. Вживання. Означений і неозначений артикль. Частковий артикль. Відсутність артикля. Деякі додаткові відомості.
- 4) Займенник і займенникові детермінативи. Особливості французьких займенників. Форми особових займенників. Неозначено-особовий займенники « on » та « il ». Займенник у ролі додатка. Нейтральне «le ». Місце двох службових займенників-додатків « en », « у ». Самостійні особові займенники. Відносні займенники, форми, вживання.

- 5) Дієслово. Система часів та способів французького дієслова. Безособові форми дієслова. Відмінювання. Вживання допоміжних дієслів. Утворення, значення та вживання часів системи l'Indicatif. Складні часи. Узгодження часів дійсного способу. Умовний спосіб. Subjonctif. Наказовий спосіб.
- 6) Прислівник. Ступені порівняння. Прислівники кількості та інтенсивності, часу та місця. Місце прислівника. Погодження, заперечення, обмеження. «Ne» експлетивне.
- 7) Прийменник. Особливості французького прийменника. Місце в реченні.
- 8) Типи речень. Головні та другорядні члени речення. Порядок слів. Узгодження підмета та присудка.
- 9) Просте речення. Зворот « c'est ... qui », « c'est ... que ». Засоби виділення членів простого речення. Сегментовані конструкції. Неповні речення. Окличне речення.
- 10) Пряме і непряме запитання. Загальне запитання. Запитання до одного із членів речення.
- 11) Складне речення. Загальні відомості. Складносурядні речення (сполучникові та безсполучникові з'єднання). Види підрядних речень. Підрядні підметникові речення. Підрядне речення-атрибут. Речення з підрядним обставини.
- 12) Умовна фраза.
- 13) Порядок слів у підрядних реченнях.
- 14) Infinitif, Gérondif, Participe у підрядних реченнях.
- 15) Деякі особливості французької пунктуації.
- 16) Граматичні особливості перекладу.
- 17) Лексичні особливості перекладу. Переклад слів відповідно теорії лексичних відповідників Я.Л. Рецкера. Особливості перекладу інтернаціональної і псевдоінтернаціональної лексики. Переклад термінів. Передача при перекладі топонімів і антропонімів. Передача реалій. Оказіональні відповідники. Необхідність стилістичного « вирівнювання » при перекладі. Прагматична адаптація при перекладі.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає широкому профілю навчального закладу.

Активний лексичний мінімум має складати не менш ніж 1200 слів і словосполучень.

У цей мінімум входить загальновживана термінологічна лексика з фаху, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі і який складається з:

- а) інтернаціональних слів, подібних у галузі виразу і таких, що збігаються у галузі змісту в рідній та англійській мовах;
- б) відтворюваних похідних та складних слів, створених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей.

Для роботи з літературою за фахом вступник до аспірантури також повинен знати найбільш вживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

УСНЕ МОВЛЕННЯ

Для оволодіння вміннями і навичками усного мовлення граматичний та лексичний активний мінімум передбачає уміння:

Граматичний мінімум	– висловити думку в простому розповідному реченні (ствердження і заперечення); ставити загальні і спеціальні питання, використовуючи для цього структури як особових, так і безособових речень, у тому числі з модальними дієсловами <i>can, may, must</i>; – висловлювати спонуку за допомогою спонукального способу, а також конструкції з дієсловом <i>let</i>; – використовувати для опису конструкції <i>There is (There are)</i>. Ці граматичні структури мають бути відтворені
---------------------	---

	вступником до аспірантури в мовленні на рівні автоматизму.
Активний лексичний мінімум	- використовувати в усному мовленні не менш ніж 1200 слів і словосполучень.

Для виразу думки в мовленні вступник до аспірантури повинен володіти навичками використання артиклів, створення форм множини та однини іменників, безприйменникового та прийменникового виразу граматичних стосунків, використання основи іменника в якості означення, створення ступенів порівняння прикметників і прислівників, створення порядкових числівників, форм особових присвійних займенників, форм Present Past, Future Indefinite; Present Continuous, Present Perfect Active; Past Indefinite Passive.

Розвиток навичок аудіювання передбачає оволодіння також формами пасивного стану в Present Indefinite, інфінітивом у функції обставини, простою формою герундія, сполучниковими підрядними реченнями. Передбачається також оволодіння підрядними реченнями додатку, означення, обставин та умов дійсного способу.

Навчальні мовні ситуації, у яких використовується лексичний і граматичний матеріал, групуються відповідно до тематики, що вивчається, і зв'язані з темою “Спеціальність вступника” і проблемами, що висвітлені в текстах для читання.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

Проведення вступного іспиту з іноземної мови до аспірантури Вінницького національного медичного університету здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2016 році, Правил прийому до аспірантури (доктор філософії) ВНМУ ім. М.І. Пирогова в 2016 році, Положення про

прийом на навчання до аспірантури ВНМУ ім. М.І. Пирогова на здобуття наукового ступеня доктора філософії, Положення про предметні комісії для проведення вступних випробувань до аспірантури ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Положення про відділ аспірантури і докторантури ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

5. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Структура вступного іспиту з англійської мови до аспірантури відповідає структурі міжнародного іспиту FCE і складається з чотирьох частин:

1. Читання та практична англійська (використання лексико-граматичного матеріалу) перевіряється за допомогою тестових завдань.
2. Письмо. Перевірка даного аспекту здійснюється за допомогою письмового завдання, обсяг якого має складати 140-190 слів.
3. Аудіювання. Складається з 2 частин, що містять 2 аудіозаписи іноземною мовою та тестові завдання до них.
4. Говоріння. Складається з 2 частин: усне повідомлення на одну з розмовних тем та інтерв'ю з питань загально-побутового та професійного характеру.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

За результатами вступного іспиту з іноземної мови здійснюється оцінювання знань вступників до аспірантури членами комісії на основі отриманих відповідей. Оцінювання відбувається за п'ятибальною шкалою. Усі члени комісії оцінюють відповіді вступників окремо за кожним питанням. За результатами виставлених оцінок усіма членами комісії визначається середня оцінка. У разі виникнення спорів щодо оцінки вирішальне слово має голова екзаменаційної комісії.

7. ТЕМАТИКА РОЗМОВНИХ ТЕМ

Абітурієнт повинен продемонструвати вміння спілкуватися в межах нижче зазначеної тематики наступної тематики, а також відповідати на питання, пов'язані з цією тематикою:

1. Мій університет. Моя спеціальність.
2. Україна.
3. Велика Британія / Франція / Німеччина.
4. Медична освіта в Україні.
5. Медична освіта в Великій Британії / Німеччині / Франції.
6. Охорона здоров'я в Україні.
7. Охорона здоров'я в Великій Британії / Німеччині / Франції.
8. Микола Іванович Пирогов.
9. Видатні науковці в медицині Великої Британії / Німеччини / Франції.

Рекомендовані додаткові запитання

1. Який напрям Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Яка тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
3. Чим зумовлений вибір теми Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
4. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання в університеті?
5. Яка була тема Вашої магістерської роботи?
6. Чи брали Ви участь у науковій діяльності до вступу до аспірантури?
7. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?
8. Чи маєте Ви публікації у фахових виданнях? Назвіть їх.

**Рекомендована література для підготовки до вступного іспиту з
іноземної мови**

Англійська мова

1. Check Your English Vocabulary for Medicine. - A&C Black Business Information and Development, 2006. – 58 p.
2. Cohen B. G. Medical Terminology. – G. B. Lipincott Company, Philadelphia. – 1994.
3. Glendinning E., Holmstrom B. A. S. English in Medicine. - Cambridge University Press, 2004. - 149 p.
4. Glendinning E., Howard R. Professional English in Use. Medicine. - Cambridge University Press, 2007. - 175 p.
5. Language Access to Medicine. – Ireland. – 1994.
6. Michael A. Pyle, Mary E. Munor. Test of English as a Foreign Language. Preparation Guide, Cliff Notes, Inc., USA, 2002.
7. Murphy R. English Grammar in Use. - Cambridge University Press, 2004. – 379 p.
8. O'Brien T., Jameson J., Kirvan D. Nucleus English for science and technology medicine. – England, Longman. – 1999.
9. The Mosby Medical Encyclopedia. – New York. – 1996.
10. Бенюмович М. С., Ривкін В. А. Новий англо-український медичний словник. – Київ : Арій, 2007.
11. Гурська А. І., Новосядла Є. Й. English for Advanced Medical Students. – Львів : Світ. – 2003.
12. Пазюк Л. К. Граматика англійської мови. – Київ. – 2002.
13. Тучина Н. В. Speak English with Pleasure/ под ред. Луизы Грин (Великобританія), Киры О. Янсон (США) / Н. В. Тучина, Т. К. Меркулова, В. С. Кузьмина. – Харків: СПД ФЛ Шапіро М.В., 2004. – 288 с.

Німецька мова

1. Бушина Л. М., Елисеева Л. Н., Яцковская В. Я. Учебник немецкого языка для медицинских вузов. – М., Высшая школа. – 1990.
2. Бушина Л. М., Елисеева Л. Н., Яцковская В. Я. Пособие по обучению на немецком языке для медицинских вузов. – М., Высшая школа. – 1990.
3. Настаченко В. М., Гринюк Г. А. Немецкий язык. – К., Вища школа. – 1999.
4. Зернова В. К. Deutscher Lehrkomplex. – Полтава. Дивосвіт. – 2003.
5. Паремская Д. А. Практическая грамматика (немецкий язык): уч. пособие / Д. А. Паремская. – М. : Высшая школа, 2003. – 350 с.
6. Петров В. И., Чупятова В. С., Цветова М. В. Русско-немецкий словарь-разговорник медицинских терминов и словосочетаний. – М., Русский язык. – 2002.
7. Практична грамати́ка німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. Комунікативні вправи і завдання. [Євгененко Д. А. та ін.] – 2-е видання, виправлене та доповнене. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 400 с.
8. Prof. Dr. Klaus – Ulrich Benner Der Körper des Menschen. – Weltbildverlab GmbH. – Augsburg

Французька мова

1. Васи́ливицкая Н. Н. Ваш экзамен по французскому языку. / Н. Н. Васи́ливицкая, Т. Г. Шкреба . – Харьков: Мир детства, 1997.
2. Колечко О. Д. Підручник з французької мови для студентів-економістів. / О. Д. Колечко, В. Г. Крилова. – Київ: КНЕУ, 1998.
3. Матвіїшин В. Г. Французька мова для студентів медичних вузів. – Київ: Вища школа, 1992.
4. Матви́ишин В. Г. Бизнес-курс французского языка. / В. Г. Матви́ишин. – Киев: Логос, 1999.

5. Мурадова З. Л. 60 устных тем по французскому языку. / З. Л. Мурадова. – М: Айрис Пресс Рольф, 1999.
6. Петров И. П., Петров Б. Р. Практический русско-французский медицинский разговорник. – Київ : Вища школа, 1997.
7. Самсонова А. З. Посібник з граматики французької мови. / А. З. Самсонова. – Київ, 2006.
8. Французско-русский медицинский словарь. – Москва : Русский язык, 2003.